

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/191/2015
Identifikačné číslo spisu: 4015200164
Dátum vydania rozhodnutia: 29.11.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:4015200164.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Judity Kokolevskej a Mgr. Viliama Pohančenika v právnej veci navrhovateľa: K. D., bytom D., A. XX/XX, zastúpený JUDr. Mariánom Ďurinom, advokátom so sídlom v Bratislave, Sibírska 4, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8, o starobný dôchodok, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 25. mája 2015, č. k. 23Sd/63/2015-40, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre z 25. mája 2015, č. k. 23Sd/63/2015-40 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom krajský súd potvrdil rozhodnutie číslo XXX XXX XXXX X z 15. decembra 2014, ktorým odporkyňa podľa § 20, § 21 v spojení s § 14 ods. 4, § 132 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov a § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 721/2004 Z. z. zamietla žiadosť navrhovateľa zo dňa 11. novembra 2014 o priznanie starobného dôchodku od 11. novembra 2011.

Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že navrhovateľ žiadal, aby mu odporkyňa na účely priznania starobného dôchodku zohľadnila dobu štúdia na Vojenskej škole Jána Žižku ako dobu v I. kategórii funkcií. Krajský súd však poukázal na to, že nárok na starobný dôchodok navrhovateľovi vznikol podľa predpisov účinných pred 01. januárom 2004 a preto s poukazom na § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov v spojení s § 142 ods. 4 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb. o dávke dôchodkového zabezpečenia vojaka z povolania rozhoduje vojenský úrad sociálneho zabezpečenia. Dospel preto k záveru, že napadnuté rozhodnutie odporkyne je vecne správne a potvrdil ho podľa § 250q ods. 2 O.s.p. Pretože navrhovateľ v konaní nemal úspech, náhradu trov konania mu nepriznal.

Rozsudok krajského súdu napadol včas podaným odvolaním navrhovateľ. Mal za to, že rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Je presvedčený, že nárok na starobný dôchodok z I. kategórie funkcií mu určite vznikol. Opakovanie namietal, že za 789 dní štúdia na Vojenskej škole Jána Žižku s maturitou (t.j. od 25. augusta 1952 do 31. októbra 1954), ktoré bolo nepochybne bezprostrednou prípravou na jeho povolanie, mu nebola priznaná žiadna kategória funkcií a dôvody mu nikto nebol ochotný vysvetliť. V tomto kontexte navrhovateľ poukázal na „Nařízení náčelníka GŠ ČSEA“ č. 11 zo dňa 02. augusta 1958 a na § 3, § 5 ods. 1 a § 6 ods. 1 nariadenia vlády ČSSR č. 117/1988 Zb. Žiadal, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil a vec vrátil odporkyni na ďalšie konanie.

Odporkyňa sa k odvolaniu navrhovateľa nevyjadřila.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len SSP).

Podľa § 492 ods. 1 SSP konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V súlade s citovaným ustanovením najvyšší súd v konaní postupoval podľa ustanovení zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len O.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods.2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu bez pojednávania v súlade s § 250 ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nie je možné vyhovieť.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o nároku navrhovateľa na starobný dôchodok podľa zákona č. 461/2003 Z. z.

Z dávkového spisu odporkyne vyplýva, že navrhovateľ žiadosťou z 11. novembra 2014 požiadal odporkyňu o priznanie starobného dôchodku od 11.novembra 2014.

V konaní nebolo sporné, že navrhovateľovi bol rozhodnutím Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia v Prahe priznaný starobný dôchodok od 01. januára 1992 podľa § 132 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení. V nasledujúcom období navrhovateľ už dôchodkovo poistený nebol.

Pre nárok a výšku starobného dôchodku mu bola podľa potvrdenia Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia v Bratislave zo dňa 31. októbra 2014 zhodnotená doba služby 37 ukončených rokov v I. kategórii funkcií (doba od 01. novembra 1954 do 31. decembra 1954 z titulu základnej služby, doba od 01. januára 1955 do 24. augusta 1957 z titulu ďalšej služby vo vojenskej škole a doba od 25. augusta 1957 do 31. októbra 1991 z titulu služby vojaka z povolania). Pre zvýšenie dôchodku za ďalšie zamestnanie po vzniku nároku, bola navrhovateľovi započítaná doba od 01. novembra 1991 do 31. decembra 1991, celkom 61 dní, z ktorých bolo zhodnotených 0 dní.

Pred 1. májom 1998 boli podmienky nároku vojakov z povolania na starobný dôchodok upravené v Piatej časti zákona č. 100/1988 Zb. (§§ 132, 133).

Od 1. mája 1998 sa starobný dôchodok navrhovateľa považuje za výsluhový dôchodok, nakoľko v zmysle § 91 ods. 1 zákona č. 114/1998 Z. z., sa starobné dôchodky z I. kategórie funkcií, na ktoré vznikol nárok podľa § 132 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení a tento nárok trvá ku dňu účinnosti tohto zákona, t .j. k 1. máju 1998, považujú za výsluhové dôchodky podľa zákona č. 114/1998 Z. z.

Navrhovateľovi ako vojakovi z povolania bol od 1. januára 1992, teda pred 1. májom 1998 priznaný starobný dôchodok, pričom o priznaní tejto dávky dôchodkového zabezpečenia rozhodol Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia, príslušný podľa § 116 ods. 2 v spojení s § 142 ods. 4 písm. a) zák. č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov.

Dňom 1. júla 2002 nadobudol účinnosť zákon č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 328/2002 Z. z.“).

Podľa § 125 ods. 4 zákona č. 328/2002 Z. z. starobné dôchodky profesionálnych vojakov, ak ich služobný pomer trval najmenej 15 rokov, na ktoré vznikol nárok podľa doterajších predpisov a tento nárok trvá ku dňu účinnosti tohto zákona, sa od účinnosti tohto zákona považujú za výsluhové dôchodky podľa tohto zákona vo výške, v akej patrili ku dňu účinnosti tohto zákona, ak sú k tomuto dňu vyplácané útvarom sociálneho zabezpečenia ministerstva alebo Vojenským úradom sociálneho zabezpečenia.

Podľa § 125 ods. 13 zákona č. 328/2002 Z. z. výsluhové dôchodky priznané a vyplácané podľa § 89 ods. 2 a 3, § 91, § 92 ods. 2 a § 94 zákona č. 114/1998 Z. z. o sociálnom zabezpečení vojakov v znení neskorších predpisov sa odo dňa účinnosti tohto zákona považujú za výsluhové dôchodky podľa tohto zákona vo výške, v akej patrili ku dňu jeho účinnosti, a od tohto dňa sa zvyšujú o 10 %. Na výplatu týchto dôchodkov je príslušný útvar sociálneho zabezpečenia ministerstva alebo Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia. Výplata týchto dôchodkov sa financuje z osobitného účtu.

Pokiaľ zákonodarca vo vyššie citovanom ustanovení uviedol, že starobné dôchodky sa za určených podmienok považujú za výsluhové dôchodky podľa zákona č. 328/2002 Z. z., je zrejmé, že tieto starobné dôchodky sú naďalej starobnými dôchodkami podľa zákona č. 100/1988 Zb. a za výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z. z. sa iba považujú, najmä na účely ich zvyšovania za dobu trvania služby. Taký záver vyplýva tak z rozdielnych podmienok vzniku nároku na výsluhový dôchodok a nároku na starobný dôchodok, ako aj z rozdielneho spôsobu výpočtu a výšky starobných dôchodkov priznaných podľa § 22 až 24 v spojení s § 132 a 133 zákona č. 100/1988 Zb. a spôsobu výpočtu a výšky výsluhového dôchodku priznaného podľa § 28 zákona č. 114/1998 Z. z. a podľa § 39 zákona č. 328/2002 Z. z. Rozlišovanie zákonodarca medzi výsluhovými dôchodkami priznanými podľa zákona č. 114/1998 Z. z. a zákona č. 328/2002 Z. z. a starobnými dôchodkami, priznanými podľa zákona č. 100/1988 Zb., ktoré sú za výsluhové dôchodky iba považované, vyplýva aj zo znenia zákona č. 471/2003 Z. z. o zvýšení výsluhových príspevkov a výsluhových dôchodkov zo sociálneho zabezpečenia policajtov a vojakov v roku 2003 (§ 1 až 3).

Je nesporné, že navrhovateľovi bol starobný dôchodok priznaný podľa zákona č. 100/1988 Zb. Tento starobný dôchodok mu naďalej patrí a podľa zákona č. 114/1998 Z. z. sa považoval za výsluhový dôchodok a podľa zákona č. 328/2002 Z. z. sa za výsluhový dôchodok naďalej iba považuje. Výsluhový dôchodok podľa § 26 a nasl. zákona č. 114/1998 Z. z. ani podľa § 38 a nasl. zákona č. 328/2002 Z. z. mu priznaný nebol.

Vznik nároku na starobný dôchodok a jeho výplatu podľa zákona č. 100/1988 Zb. súčasne vylučuje možnosť vzniku nároku na pomerný starobný dôchodok podľa § 26a zákona č. 100/1988 Zb. ako aj vznik nároku na starobný dôchodok podľa § 65 ods. 1 zákona o sociálnom poistení.

Okolnosť, že navrhovateľovi bol starobný dôchodok po dovŕšení dôchodkového veku podľa zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení už raz priznaný dňom 01. januára 1992, je takou okolnosťou, ktorá vylučuje možnosť vzniku ďalšieho nároku na taký istý druh dôchodku (starobný dôchodok) podľa neskoršieho zákona o sociálnom poistení.

Vzhľadom na uvedené navrhovateľovi nemožno priznať ďalší starobný dôchodok a z toho dôvodu je nedôvodná jeho požiadavka, aby mu boli pre nový nárok na (civilný) starobný dôchodok podľa zákona č. 461/2003 Z.z. započítané doby zamestnania pred 18. rokom veku (konkrétne 798 dní štúdia na Vojenskej škole Jána Žižku v období od 25. augusta 1952 do 31. októbra 1954). V uvedenom kontexte sa potom stáva právne irelevantnou aj argumentácia navrhovateľa ohľadom vydaného „Nařízení náčelníka GŠ ČSLA“ č. 11 zo dňa 02. augusta 1985, na predloženie ktorého dokumentu krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nerefletoval.

V tejto súvislosti odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že doba zamestnania (štúdia) pred 18. rokom veku nemohla byť navrhovateľovi zhodnotená pre výšku dôchodku v súlade s § 22 ods. 3 zákona č. 100/1988 Zb.).

Pokiaľ navrhovateľ v odvolaní odporkyňa vytkol, že nepredložila krajskému súdu oficiálny rezortný zoznam funkcií MNO ČSSR platný v rozhodnom čase, ktorý by ju oprávňoval vylúčiť dobu štúdia na vojenskej škole z I. kategórie funkcií, pretože inak je na svojich nárokoch ukrátený, odvolací súd ani na túto jeho námietku prihliadnuť nemohol. Odporkyňa totižto správne poukázala na tú rozhodnú skutočnosť, že navrhovateľovi už raz starobný dôchodok priznaný bol, z dôvodu ktorého mu ďalší starobný dôchodok (ani civilného charakteru) už priznať nemožno.

Odvolací súd zdôrazňuje, že zo samotnej žaloby nepochybne vyplýva, že navrhovateľ sa domáhal priznania tzv. civilného starobného dôchodku, nakoľko sa domnieval, že by naň mal mať nárok popri výsluhovom dôchodku (ktorý ako vyplýva z vyššie uvedeného je v skutočnosti dôchodkom starobným) a to i napriek tomu, že si je sám vedomý skutočnosti, že v civilnom zamestnaní už po 1. januári 1992 nepracoval, čo korešponduje aj obsahu administratívneho spisu, z ktorého nepochybne vyplýva, že po 01. januári 1992 už dôchodkovo poistený nebol.

Nie je právne prípustné, aby odporkyňa priznala navrhovateľovi ďalší starobný dôchodok, keďže tento mu už raz bol priznaný Vojenským úradom sociálneho zabezpečenia ako vecne príslušným orgánom podľa § 114 ods. 2 v spojení s § 142 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb. Odporkyňa nepochybila, keď na účely žiadosti navrhovateľa o (civilný) starobný dôchodok z 11. novembra 2014 duplicitne nezapočítala dobu výkonu služby vojaka z povolania, čo v konečnom dôsledku navrhovateľ ani nežiadal. Avšak aj o prípadnom nároku na zvýšenie starobného dôchodku za nezhodnotenú dobu zamestnania (poistenia) a dobu poistenia po vzniku nároku na tento dôchodok má právomoc rozhodnúť Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia.

Ak teda odporkyňa zamietla žiadosť navrhovateľa o ním výslovne požadovaný „civilný“ starobný dôchodok s odôvodnením, že vznik nároku na starobný dôchodok a jeho priznanie podľa zákona č. 100/1988 Zb. vylučuje možnosť vzniku nároku na starobný dôchodok podľa zákona č. 461/2003 Z. z. (§ 273), rozhodla v súlade so zákonom.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil podľa § 219 O.s.p. hoci čiastočne aj z iných právnych dôvodov.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 O.s.p. tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ nebol v tomto konaní úspešný.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.